

sedu

Opiskelijahyvinvointi ja sen laadun kehittäminen

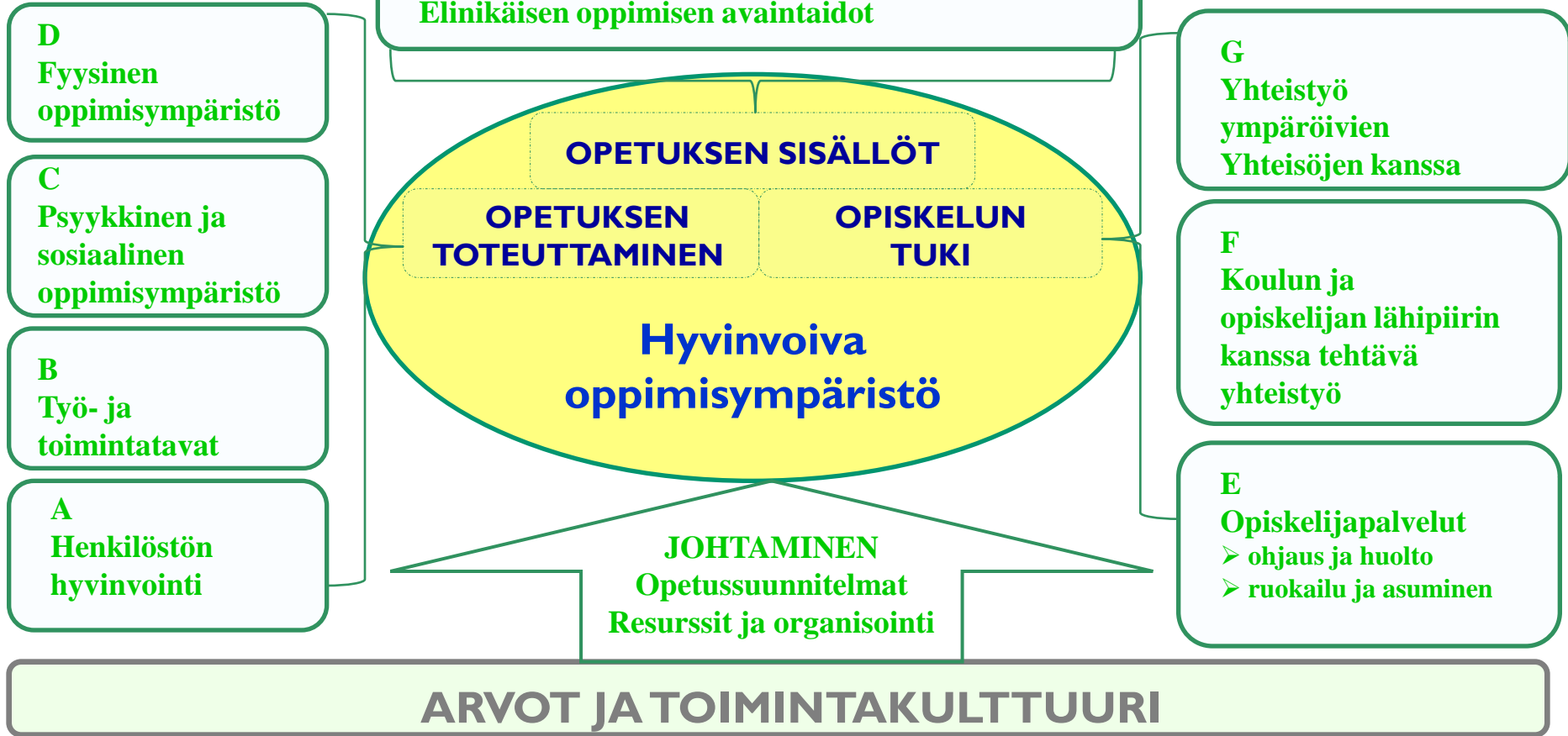
**Ammatillisen koulutuksen laatuverkoston
tapaaminen Seinäjoella**

Timo Vainionpää

24.11.2011

Opiskelijahyvinvoinnin toimijat

- Koulutuspäällikkö 1.8.2010 alkaen
- Opetuspisteissä pääsääntöisesti oma opinto-ohjaaja
- Opetuspisteissä erityisopettaja/jia ja lisäksi erityisopetusta antavat perusopettajat ja ammattiohjaajat
- Kuraattori palvelut kunnista ja lisäksi 4 omaa kuraatiivista työntekijää
- Psykologi palvelut kunnista ja lisäksi 1 oma psykologi
- Lääkäri ja terveydenhoitajapalvelut kunnista
- Asuntoloista osassa asuntolaohjaaja, osassa ei
- Harrastetoiminnan ohjaajia 3 kpl
- Toimijat hajautettuna eri toimialojen alaisuuteen (5 toimialaa)

Mitä on opiskelijoiden hyvinvointi?

- Opintojen sujumista
- Henkistä hyvinvointia
- Fyysistä hyvinvointia
- Itsenäistymistä
- Ystäviä ja ”luottoaikuisia”
- Hyviä harrastuksia
- Unelmia
-

Opiskelijoille tarjottavissa hyvinvointi- palveluissa huomioitavaa

- Opiskelijan tulee saada tarvitsemaansa palvelua riippumatta siitä missä opetuspisteissä hän opiskelee
- Palvelut voidaan järjestää erilaisin keinoin
- Lakisääteisyys osassa palveluista
- Opetuspistekohtaista toimintaa
- Tulipalojen sammuttamisesta ennaltaehkäisevään toimintaan
- Palveluista tiedottaminen

Kehitä-ryhmät

- Tavoitteellista toimintaa
- Valmistelee ja päivittää erilaiset suunnitelmat ja toimintaohjeet
 - Esim. EO-, OPO-, Koti- ja kouluyhteistyö, Osaamisen tunnustaminen, Asuntola, Rangaistuskäytänteet.....
 - Tarvittaessa pienempien työryhmien muodostaminen
- Tarjolla olevista koulutuksista tiedottaminen ryhmäläisille ja koulutuksista saadun tiedon jakaminen ryhmän kesken
- Vuosittain benchmarkkaus-matka hyviin malleihin tutustumaan
- Sharepoint ryhmien työskentelyalustana

Kehittämisen tukena

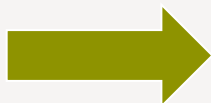
- Sosiaali ja terveystoimi
- Perusopetus ja kunnat (mm. nivelvaihe)
- Opiskelijahyvinvointia tukevat projektitoiminta
 - Esim. Monimuotoiset opinpolut ja Pajoilta urille
- Laaja alueellinen oppilaitosyhteistyö
 - Opinlakeus-oppilaitosverkosto (30 oppilaitosta)
- Yhteistyö alueen seurojen ja yhdistysten kanssa (harrasteet)
- TE-toimistot

Palautetta toiminnasta

- Opetuspistekohtaiset opiskelijafoorumit
- INKA-arviointi vuosittain (aloitus-, työssäoppimis- ja päättökyselyt)
- Opiskelijahuollon kansallinen arviointi
- Opiskelijabarometri joka toinen vuosi
- Kouluterveyskysely
- Mitä seinäjokiselle nuorelle kuuluu kysely? (Rotaryt ja Seamk)

Toiminnan arviointi

- Kehitä-ryhmät käsittelevät koonnit saaduista palautteista ja arvioineista (jatkuvaa toimintaa) tarvittavat toimenpiteet
- Kehitä-ryhmät tekevät lukuvuoden lopussa itsearviointin ja kokoavat haasteet tulevalle vuodelle
- EFQM-arviointi ja BSC-tuloskortti
- Opiskelijahuollon kesäpäivillä kuluneen vuoden aikaansaannosten esittely ja tulevalle vuodelle eväitä kehittämistyöhön

Lukuvuoden alussa toiminnan tavoitteiden määrittäminen
kehitä-ryhmille

Mitä tällä saavutetaan?

- Opiskelijoiden itsetunto paranee ja aktiivisuus lisääntyy
- Virikkeellinen harrastus- ja vapaa-ajantoiminta kiinnittää opiskelijat oppimisympäristöön, lisää viihtyvyyttä, tukee opiskelua
- Sosiaalistava vaikutus
- Keskeyttämisen väheneminen
- Syrjäytymisen ehkäisy

Työn alla

- Palvelujen tärkeyden ymmärtäminen eri organisaatiotasolla
- Kaikkia osapuolia hyödyntävä yhteistyö ja siihen sitoutuminen
- Opiskelijoiden erilaisuuden varhainen huomioiminen
tuki, harrasteet, aktiivisuus
- Sora-lainsäädännön aiheuttamat muutokset suunnitelmiin ja toimintaan
- Suunnitelmista toimintaan
- Viihtyisä opiskelijoiden ”olohuone” joka opetuspisteessä ja asuntolassa
- Monipuoliset harrastusmahdollisuudet, joita opiskelijat hyödyntävät
- Tasapuoliset palvelut riippumatta opetuspisteestä

Ajatuksia.....

- Toimintajärjestelmä voi olla hyvinvointisuunnitelma
- Hyvinvoiva oppilaitos – hyvinvoiva henkilöstö – hyvinvoiva opiskelija – hyvät oppimistulokset – parempi läpäisy ja vähemmän keskeyttämisiä – lisää tuloksellisuus-rahoitusta
- Laatupalkinnon teemavuosi 2012 – Hyvinvoiva oppimisympäristö

sedu

Ammatillisen peruskoulutuksen opetuksen ja ohjauksen määrän ja riittävyden kriteeristö

Timo Vainionpää
24.11.2011

Tavoitteet

- Laatia opetuksen ja ohjauksen määrän ja riittävyyden kriteeristö ohjaamaan koulutuksen järjestäjiä
- Turvata opetuksen ja ohjauksen riittävyys
- Opetukseen ja ohjaukseen suunnattujen voimavarojen kohdentamisen yhtenäistäminen
- Huomioida kriteeristön laadinnassa keskeisten koulutuksen järjestäjien, työmarkkinaosapuolien ja järjestöjen kannat mm. kuulemisen kautta
- Kriteeristön jälkeen todennäköisesti laaditaan kriteeristöä tukeva mittaristo seurantaan

Lähtökohta

- Lähtökohtana selvitys opetuksen ja ohjauksen määrästä ja riittävydestä, tilaajana OPH, tekijöinä Marja-Helena Salmio ja Matti Mäkelä Turun ammatti-instituutista
 - Kyselyt vuonna 2008 koulutuksen järjestäjille (93), opettajille (640) ja työelämän edustajille (16)
 - Opetus pääosin riittävää
 - Ohjausta tarvitaan lisää
 - Epätasainen jakautuminen koskien sekä opetusta että ohjausta
 - Erityiset tarpeet huomioitu heikosti
 - Vastaaja-ryhmien käsitykset poikkesivat suuresti toisistaan

Taulukko 11. Lähiopetustuntien riittävyys eri koulutusaloilla

Koulutusala	n	Riittävästi %	Kohtalaisesti %	Vähän %
Humanistinen ja kasvatusala	14	36	36	28
Kulttuuriala	53	47	11	42
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	52	33	29	38
Luonnontieteiden ala	17	41	29	29
Tekniikan ja liikenteen ala	263	43	23	34
Luonnonvara- ja ympäristöala	28	46	25	29
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	110	47	14	39
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	90	30	23	47

Taulukko 12. Työssäoppimisen ohjaustuntien riittävyys eri koulutusaloilla

Koulutusala	n	Riittävästi %	Kohtalaisesti %	Vähän %
Humanistinen ja kasvatusala	13	39	38	23
Kulttuuriala	48	23	33	44
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	46	35	15	50
Luonnontieteiden ala	17	24	23	53
Tekniikan ja liikenteen ala	236	29	32	39
Luonnonvara- ja ympäristöala	22	46	18	36
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	100	30	23	47
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	79	35	22	43

Myös näkemyksissä työssäoppimisen ohjaustuntien riittävydestä oli alankohtaisia eroja (taulukko 12). Luonnonvara- ja ympäristöalan opettajista lähes puolet piti työssäoppimiseen osoitettuja tuntiresursseja riittävinä. Muilla aloilla riittävästi tunteja työssäoppimisen ohjaamiseen oli opettajien näkemyksen mukaan vielä harvemmin.

Taulukko 13. Ammattiosaamisen näyttöjen tuntiresurssien riittävyys eri koulutusaloilla

Koulutusala	n	Riittävästi %	Kohtalaisesti %	Vähän %
Humanistinen ja kasvatusala	13	31	8	61
Kulttuuriala	44	4	23	73
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	45	7	11	82
Luonnontieteiden ala	17	6	12	82
Tekniikan ja liikenteen ala	233	15	16	69
Luonnonvara- ja ympäristöala	23	22	13	65
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	100	14	17	69
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	79	10	10	80

Taulukko 14. Tuntiresurssien riittävyys opiskelijoiden henkilökohtaiseen ohjaukseen eri koulutusaloilla

Koulutusala	n	Riittävästi %	Kohtalaisesti %	Vähän %
Humanistinen ja kasvatusala	14	14	14	72
Kulttuuriala	48	12	21	67
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	49	12	16	72
Luonnontieteiden ala	17	0	6	94
Tekniikan ja liikenteen ala	251	15	19	66
Luonnonvara- ja ympäristöala	24	8	29	63
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	105	13	19	68
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	86	15	15	70

Suurin osa vastaajista, 63 - 94 % koulutusalaista riippuen, oli sitä mieltä, että opiskelijoiden henkilökohtaiseen opintojen ohjaamiseen tuntiresursseja oli osoitettu vähän (taulukko 14). Suurinta tuntiresurssien puutetta ilmaisivat luonnontieteiden alan opettajat, joista 94 % piti varattuja tuntiresursseja vähäisinä, riittävinä niitä ei pitänyt heistä kukaan.

Ohjausryhmä

- Esittelee kriteeristön kuulemistilaisuudessa ja luovuttaa ministeriölle
- Jäsenet:
 - Susanna Tauriainen, OPH, puheenjohtaja
 - Sirkka-Liisa Kärki, OPH varapuheenjohtaja
 - Juhani Remes, OPH sihteeri
 - Inkeri Toikka, OAJ
 - Liisa Pohjolainen, AMKE
 - Jussi-Pekka Rode, SAKKI ry
 - Eemeli Lepola, OSKU ry
 - Arto Pylvänäinen, Suomen ammatilliset rehtorit ry
 - Juhani Pirttiniemi, OPH
 - Ingebor Rask, OPH
 - Raakel Tiihonen, OPH

Työryhmä

- Opetushallitus koonnut eri koulutuksenjärjestäjien edustuksen
- Laatii kriteeristön ohjausryhmän esiteltäväksi
- Jäsenet:
 - Arto Pylvänäinen puheenjohtaja Sastamala
 - Matti Järvinen Sastamalan kky
 - Sirkka Ihatsu/Rauni Gylden, Jyväskylän kky
 - Arja Wahlberg-Jauho, Helsingin kaupungin opetusvirasto
 - Timo Vainionpää, Koulutuskeskus Sedu
 - Hannu Hannila, Koulutuskeskus Salpaus
 - Jatta Herranen/Ilkka Pirskanen, Pohjois-Karjalan kky

Haasteet

- Opetuksen ja ohjauksen määrittelemisen (käsitteet)
- Eri osapuolten erilaiset käsitykset riittävydestä
- Eri kokoisten koulutuksenjärjestäjien huomioiminen
- Tutkintojen erilaisuus
- Tarpeet opintojen eri vaiheissa
- Kriteeristö = suositus (sitoutuminen)
- Työmarkkinajärjestöjen erilaiset tavoitteet
-

Kriteeristöä tehdessä nousut esille

- Kriteerien määrittely opiskelijan näkökulmasta katsoen
- Apuna käytetty OPH:n vertaisarvioinnin opasta
- Termistö vanhentunutta esim. lähiopetus vs.verkko-opetus
- Mittareita jotka olleet keskusteluissa
 - Opetukseen/ohjaukseen käytetty rahamäärä valtionosuudesta
 - Opetusta/ohjaustunteja/opiskelija/vuosi
- Työn alla muitakin kriteeristöjä mm. opinto-ohjaus, asuntolatoiminta...

Aikataulu

- Ohjausryhmä asetettu 24.5.2011
- Työryhmätyön aloituskokous 12.8.2011
- Työryhmä- ja ohjasryhmä työskentely 8-12/2011
- Työmarkkinajärjestöjen ja muiden sidosryhmien kuuleminen 12/2011
- Työn luovutus opetus- ja kulttuuriministeriölle joulukuun loppuun mennessä (mahd. lisäaikaa tulossa)

Kiitos ajastanne!

Timo Vainionpää

koulutuspäällikkö, opiskelijahyvinvointi

Koulutuskeskus Sedu

timo.vainionpaa@sedu.fi

p. 040-8680168